

GRANSKI SINDIKAT METALACA

NEZAVISNOST

„Što se krivo rodi, vreme ne ispravi“, narodna izreka koja najbolje odslikava stanje Opšteg kolektivnog ugovora.

OPŠTI KOLEKTIVNI UGOVOR KOJI TO NIJE

Beograd, 13.11.2008.

„Kontraverzni“ Opšti kolektivni ugovor, koji je navodno doživeo i svoje prošireno dejstvo, uzburkao je radništvo i građane Srbije iz razloga nejasnog pojma „Opšti“, koji je sadržan u njegovom punom nazivu.

Posle neprimenjivanja njegovog "kasapljenja", postavlja se pitanje šta je ostalo od tog „opšteg“ potpisanog 29.04.2008.godine na sindikalnoj Konvenciji „Demokratija to je dijalog“. Prisutni predstavnici države Srbije, predsednik Boris Tadić, ministar rada i socijalne politike Rasim Ljajić, ministar ekonomije i regionalnog razvoja Mlađan Dinkić, potpisnici Opšteg kolektivnog ugovora Savez samostalnih sindikata Srbije i UGS „Nezavisnost“ i predsednik Unije poslodavaca Srbije Steva Avramović su predstavili potpisani OKU, kao „istorijsku prekretnicu u odnosima sindikata, poslodavaca i države“.

Pala su i obećanja (predizborna), da će OKU dobiti prošireno dejstvo i shodno tome primenjivati na sve poslodavce i radnike u Srbiji. Ma milina jedna. Predizborna obećanja PUPS-a oko penzija, G17 oko podele besplatnih akcija i potpisan OKU pod patronatom DS, doprineli su da se formira „Socijalno odgovorna Vlada“. Primena OKU na članice UPS-a je trebalo da startuje u maju 2008.godine, ali se to nije desilo.

Zahtev Granskog sindikata metalaca „Nezavisnost“ da UPS dostavi spisak svojih članica iz metalske industrije je ostao bez odgovora. Prošireno dejstvo OKU obećano u predizbornoj kampanji, a nakon konstituisanja Vlade se nije ostvarila, što je za posledicu imalo potencijalno veće troškove poslovanja članica UPS-a, te je više od 60% članica UPS-a istupila iz Unije.

U novembru mesecu reprezentativni sindikati (SSSS i UGS „Nezavisnost“) potpisnici OKU su izvršili ankesiranje OKU-a, kojim se bitno smanjuju prava zaposlenih. Ovim Aneksom visina naknade za ishranu u toku rada je sa 20% od prosečne zarade u Srbiji smanjena na 15%, a umesto 100 % proseka Republike Srbije namenjenog kao regres za godišnji odmor, zaposleni će dobijati 75 % od prosečne zarade u Republici Srbiji.

Najveći promašaj sindikata sadržan u Anksu 1 OKU odnosi se na utvrđivanje i ugovaranje zarade. Naime Aneksom 1 OKU, član 1. iz Opšteg kolektivnog ugovora potpisanog 29.04.2008.g. Sl. RS Br 50/08 iz poglavlja 6 Zarade i naknade zarada i druga primanja, a iz članova 16,17,18,19 i 23 izbačena je reč "cena rada" i zamenjena je terminom "osnovna zarada", tako da član 19 sada negira sve prethodne članove i uzima mogućnost sindikatima da pregovaraju i ugovaraju osnovnu zaradu kroz kolektivni ugovor.

Članom 19. bilo je predviđeno da se osnovna zarada ugovara na osnovu cene rada i koeficijenta radnog mesta, a shodno članu 107. Zakona o radu, ovaj element više ne postoji. Ova greška može se tumačiti kao omaška, a mi smatramo da je to neznanje, a neznanje nije opravdanje.

Stiže i informacija da poslodavci koji isplaćuju minimalne zarade zaposlenima, kao i oni koji nemaju zadovoljavajuće poslovanje, ne moraju da poštuju OKU i ako je to u suprotnosti sa sadržajem predviđenim OKU. Ovakav „krnji“ OKU se primenjuje u 2009. godini uz uslov da Socijalno-ekonomski savet Republike Srbije na zasedanju u decembru 2008.godine proceni da su se stekli uslovi o primeni OKU.

Poznato je još od potpisivanja OKU od aprila 2008.godine, da OKU ima svoju cenu i on bi budžet Republike Srbije koštao, sa smanjenim pravima zaposlenih poštujući aneks OKU, 2,5 do 3 milijarde eura. Na taj način bi 450 000 radnika, zaposlenih u državnoj administraciji i lokalnim samoupravama iskoristilo prava iz OKU. I pored obećanja državnih čelnika da će cena OKU biti projektovana kroz Republički budžet u 2009.godini, to se za sada nije ostvarilo.

Od pojma „Opšteg“, ostade separatno, a to separatno biće nikada, a krivci mogu biti svi od MMF, svetske finansijske krize, zahteva PUPS-a, kao i protesta građana Voždovac koji se bune protiv izgradnje centar Vera. Oni koji su davali nerealna i neostvariva predizborna obećanja držaće se po strani, računajući da će radnici i građani Srbije brzo zaboraviti šta se sve događalo oko OKU.

Radnici i građani Srbije moraju jasno da pokažu da im je mnogo više stalo do njihovih primanja i standarda, nego do neodgovornih političara koji su svoje pozicije izgradili na neistinama. Poseban problem za sindikate predstavlja činjenica da u svemu ovome učestvuju, a na štetu radnika i članova sindikata, naši predsednici Konfederacija. Odgovor na problematiku OKU i druge probleme daće vreme i budući događaji onih koji su verovali da je dovoljno da se samoproklamuješ kao „socijalno dogovoran“, pa da građanima bude bolje.

Paralelno sa derogiranjem OKU, članice SES-a najvaljuju da se pravi nacrt „Socijalnog pakta“ kao razvojnog dokumenta ? To podrazumeva „stezanje kaiša“, a sticanje prava iz OKU zasigurno se ne mogu podvesti pod termin „stezanje kaiša“, pa se postavlja pitanje: Ko koga ovde radi ?

Posebno je problematično što „Socijalni pakt“ ne može biti obavezujući za radništvo Srbije koje ne učestvuje niti je informisano o mogućem „Socijalnom paktu“. Takav socijalni pakt će verovatno biti poštovan od ljudi, koji će ga potpisati i kojima ni socijalni pakt ni OKU neće ništa značiti. Oni su se već obezbedili da ne zavise ni od kakvih paktova ni ugovora.

GSM „Nezavisnost“